

Sygn. akt I C 1916/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2018r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Hanna Łożyńska

Ławnicy: -----

Protokolant: sekretarz sądowy Paweł Derdzikowski

na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2018 roku w Toruniu

sprawy z powództwa: P. W.

przeciwko: Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu Nr 1 w G.

o zapłatę

1. oddala powództwo;

2. koszty sądowe, od których była zwolniona powódka ponosi Skarb Państwa

3. zasądza od powódki P. W. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w W. kwotę 240 zł. (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje wypłacić adw. F. W. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w T. przy ul. (...) ze Skarbu Państwa - kasy Sądu Okręgowego w Toruniu kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) powiększoną o podatek VAT z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu;

SSO Hanna Łożyńska

IC 1916/17

UZASADNIENIE

Powódka P. W. wystąpiła z pozwem osobistym przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu nr 1 w G. o zapłatę kwoty 100.000zł. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jej dóbr osobistych tj. prawa do godnego odbywania kary pozbawienia wolności, humanitarnego traktowania w czasie jej odbywania poprzez umieszczenie jej w celi nie spełniającej wymogów z art. 102 paragraf 1 k.k.w. oraz przez naruszenie przepisów art. 110 paragraf 2 k.k.w.

W uzasadnieniu wskazała, że od 24 października 2016r. odbywa karę pozbawienia wolności w pozwanym Zakładzie, a od stycznia 2017r. jest osadzona w celi nr 224 na Oddziale A2, w której jest małe okno wychodzące na północną stronę, zabezpieczone dodatkowo mleczną blendą. To powoduje, że spędza ona większą część dnia, a czasami nawet cały dzień przy sztucznym świetle lamp jarzeniowych. W ten sposób pogorsza się jej wzrok, a cierpi ona na nieuleczalną, genetyczną chorobę oczu – zanik plamki żółtej. Mogłaby ona opóźnić rozwój tej choroby, gdyby dbała o wzrok. Zdaniem powódki nie jest to jednak możliwe w warunkach, w jakich odbywa karę. Ponadto powódka podniosła, że zamontowane na oknach blendy nie tylko powodują mrok w celi, ale też są zanieczyszczone ptasimi odchodami. To znacznie ogranicza dopływ świeżego powietrza do celi. Nieprzyjemny zapach jaki one dają powodują, że powódka

czuje się upokorzona i niehumanitarnie traktowana. Ponadto wskazała, że posiadając grupę R2 została zakwalifikowana do pobytu w zakładzie półotwartym. Ma status „karny”, a nie śledczy”. Nie jest (...) czyli niebezpieczna, a zatem nie ma podstaw aby przebywała w celi, gdzie okno jest przysłonięte blendą. Osadzenie w takiej celi negatywnie wpływa nie tylko na jej stan fizyczny, ale też na stan psychiczny, bo ma trudności z ustaleniem rytmu dnia i nocy. Z tego powodu odczuwa bezsenność, nerwowość i wzmożone poczucie krzywdy. Czuje się upokorzona. Mimo, że pozwany ma orientację co do stanu zdrowia powódki, w tym ma wiedzę o orzeczoną wobec niej stopniu niepełnosprawności, nie podjął żadnych działań aby tą sytuację poprawić. Wprawdzie umieścił ją w celi przystosowanej dla niepełnosprawnych, ale to ułatwienie polega na zamocowaniu do płytek na ścianie białego uchwyty, który ma pomagać w korzystaniu z sedesu. Taka pomoc nie jest jej jednak potrzebna. Ona potrzebuje jasnej, dobrze oświetlonej celi. Pozwany Zakład Karny ma obowiązek zapewnienia jej odpowiednich warunków do odbywania kary pozbawienia wolności. Takie prawo należy do katalogu praw osobistych podlegających ochronie. Zdaniem powódki działania naruszające te dobra rodzą odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 k.c. i art. 448 k.c.

W piśmie procesowym z dnia 12.07.2017r. (k. 14) dodatkowo podała, że pozwany uzasadnił jej umieszczenie w celi 224 tym, że w przypadku osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności na stałe - takie orzeczenie ma powódka, musi ona przebywać w celi przystosowanej dla osób niepełnosprawnych, a taka cela znajduje się na Oddziale A2. Powódka próbowała podjąć rozmowy z koordynatorem i dyrektorem Zakładu Karnego nr 1 w G., ale nigdy do takiej rozmowy nie doszło.

Pełnomocnik powódki ustanowiony z urzędu na rozprawie w dniu 12.01.2018r. wniósł jak pozwie osobistym powódki.

(protokół z rozprawy z dnia 12.01.2018r. k. 73 – 00:00:26 – 00:03:56)

W piśmie procesowym z dnia 18.01.2018r. (k. 75 i 76) pełnomocnik powódki w całości podtrzymał stanowisko powódki zawarte w jej pozwie osobistym i poinformował, że powódka po opuszczeniu zakładu karnego nie skontaktowała się z nim i nie podała swojego adresu.

Pozwany Zakład Karny nr 2 reprezentowany przez Skarb Państwa - Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej w odpowiedzi na pozew (k. 37 – 46) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanego Skarbu Państwa, w tym na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15.12.2016r. o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował powództwo zarówno co do zasady jak i co do wysokości. Zaprzeczył wszystkim twierdzeniom o okolicznościach faktycznych zgłoszonych przez powódkę a nie przyznanym wprost przez Skarb Państwa, a w szczególności temu aby powódka w toku izolacji penitencjarnej została umieszczona w przeludnionej celi, gdzie powierzchnia przypadająca na jedną osobę wynosiła mniej niż 3m² i w której warunki bytowe odbiegałyby od standardów określonych przepisami prawa. Podkreślił, że to na stronie powodowej spoczywa obowiązek wykazania naruszenia dóbr osobistych i wykazania, że określone działanie pozwanego spowodowało uszczerbek w dobrach osobistych. Ponadto musi ona wykazać szkodę niemajątkową i związek przyczynowy pomiędzy działaniem pozwanego, a szkodą niemajątkową. Dopiero wtedy pozwany ma obowiązek obalenia domniemania bezprawności swojego działania. To na stronie powodowej spoczywa ciężar dowodu umieszczenia jej w określonym czasie w przeludnionej celi i wynikłego stąd naruszenia jej godności lub innych dóbr osobistych oraz doznania krzywdy niemajątkowej. Powódka tego jednak nie wykazała i nie złożyła żadnych wniosków dowodowych. Z tego też względu jej powództwo winno być oddalone. Podkreślił także, że okoliczności tego rodzaju jak niższe od oczekiwanych standardy pomieszczeń zastane w jednostce penitencjarnej np. nie odpowiadające powódce zapachy w celi, w sposób obiektywny nie naruszają dóbr osobistych, a ponadto wskazał, że P. W. nie udowodniła zaistnienia przesłanek warunkujących odpowiedzialność Skarbu Państwa tj. szkody niemajątkowej i związku przyczynowego. Dodał, że pozwany Zakład Karny zapewnił powódce warunki bytowe zgodne z obowiązującymi przepisami k.k.w. i przepisami wykonawczymi. Powódka odbywała karę pozbawienia wolności w systemie programowego oddziaływania na Oddziale A/II w celi 224 w zakładzie karnym typu półotwartego dla recydywistów penitencjarnych (podgrupa kwalifikacyjna R-2), a wcześniej

odbywała izolację dwukrotnie w Areszcie Śledczym W. – G.. Cella, w której przebywała ma powierzchnię 13,38m² i każdorazowo przebywały w niej nie więcej niż 4 osoby. Nie ma zatem mowy o przeludnieniu. Cella ta zapewniała powódce odpowiednie warunki, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie była ona umieszczona w celi dla osób z niepełnosprawnością, a w celi normalnej. Jej problemy ze wzrokiem nie uzasadniały podjęcia decyzji o umieszczeniu jej w celi dla osób z niepełnosprawnością. W zakładzie Karnym nr 1 w G. została ona objęta opieką lekarza okulisty, który podczas badania stwierdził u niej atrofię siatkówki oka prawego i lewego i zalecił stosowanie okularów, z których powódka mimo wieloletniej choroby oczu do czasu badania nie korzystała. Dopiero dnia 28.07.2017r. otrzymała okulary i na bieżąco były jej wydawane suplementy diety mające na celu poprawę wzroku. Pozwany podkreślił, że oświetlenie pomieszczeń mieszkalnych, w tym celi nr 224 na Oddziale A- 2 jest zgodne z obowiązującymi normami. Wyniki pomiarów natężenia oświetlenia w tej celi przeprowadzone w okresie od 6-10 lutego 2017r. nie wykazały nieprawidłowości.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka P. W. na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Warszawie dla (...) W. z dnia 23.02.2012r. w sprawie IVK 946/10 została skazana na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 207 paragraf 1 k.k. (znęcanie się fizyczne i psychiczne nad babcią w okresie od 21.03.2007r. do 21.06.2010r. w W.). W celu odbycia kary w dniu 11.05.2016r. została osadzona w Areszcie Śledczym W. – G.. Wówczas przy dokonywaniu jej klasyfikacji ustalono, że jest osobą niepełnosprawną z uwagi na problemy ze wzrokiem. Zaliczono ją poczynając od dnia 27.03.2013r. na stałe do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Ponadto ustalono, że jest ona osobą uzależnioną od alkoholu i wymaga skierowania do oddziału terapeutycznego dla uzależnionych od alkoholu. W Areszcie Śledczym W. – G. odbywała karę pozbawienia wolności w systemie programowego oddziaływania. Nadano jej grupę i podgrupę klasyfikacyjną R – 1/Z na podstawie art. 88 paragraf 6 pkt. 1 kkw i art. 86 paragraf 1 kkw. Następnie została skierowana do oddziału terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu w Zakładzie Karnym nr 1 w G.. Trafiła tam w dniu 24 października 2016r. a termin rozpoczęcia terapii odwykowej wyznaczono na dzień 27.10.2016r. Koniec kary wyliczono na dzień 6 stycznia 2018r. Decyzją Komisji Penitencjarnej z dnia 25.01.2017r. wycofano powódkę z oddziału terapeutycznego dla skazanych uzależnionych od alkoholu i przyznano jej grupę i podgrupę klasyfikacyjną R – 2/P, którą posiadała do końca odbywania kary, z tym, że decyzją Komisji Dyscyplinarnej z dnia 4.07.2017r. skierowano ją do odbywania kary w zakładzie karnym typu półotwartego w systemie programowego oddziaływania.

W czasie pobytu w Zakładzie Karnym nr 1 w G. przebywała w następujących celach:

- w okresie od 24.10.2016r. do 26.10.2016r. - celi nr 208, Oddział A - (...) o powierzchni 12,29m², gdzie liczba osadzonych wynosiła 4, a na jedną osadzoną przypadało 3,07 m²,
- w okresie od 26.10.2016r. do 25.01.2017r. - celi nr 224, Oddział D - II o powierzchni 23,97m², gdzie liczba osadzonych wynosiła 6, a na jedną osadzoną przypadało 3,99m²,
- w okresie od 25.01.2017r. do 30.01.2017r. – celi nr 222, Oddział (...) o powierzchni 15,25m², gdzie liczba osadzonych wynosiła 3, a na jedną osadzoną przypadało 5,08m²,
- w okresie od 30.01.2017r. do 1.02.2017r. - celi nr 221., oddział B - III, o powierzchni 12,41m², gdzie liczba osadzonych wynosiła 4, na jedną osadzoną przypadało 3,10m²,
- w okresie od 1.02.2017r. do 04.09.2017r. – celi nr 224, oddział A - II, o powierzchni 13,38m², gdzie liczba osadzonych wynosiła 4, na jedną osadzoną przypadało 3,34m²,
- w okresie od 04.09.2017r. do 08.09.2017r. – celi nr 224, oddział A - II, o powierzchni

13,38m², gdzie liczba osadzonych wynosiła 3, na jedną osadzoną przypadło 4,46m,

- w okresie od 08.09.2017r. do 13.12.2017r. – cela nr 224, oddział A - II, o powierzchni

13,38m², gdzie liczba osadzonych wynosiła 4, na jedną osadzoną przypadło 3,34m².

W trakcie pobytu w/w celach P. W. nie przebywała w warunkach przeludnienia i w tym czasie nie były wydawane decyzje w tym zakresie. W tym też czasie nie zgłaszała żadnemu z wychowawców, ani innemu pracownikowi skarg dotyczących warunków socjalno – bytowych, choć taką możliwość miała. Jeśli chodzi o natężenie oświetlenia w celach mieszkalnych, to było ono prawidłowe. W okresie od 6-10.02.2017r. w budynkach mieszkalnych w Zakładzie Karnym nr 1 w G. została przeprowadzona kontrola pomiaru natężenia oświetlenia w celach mieszkalnych za pomocą przyrządu pomiarowego – luksomierza typ ST – (...) nr fabryczny (...). We wszystkich celach, w tym w celach w których przebywała powódka natężenie oświetlenia było w normie.

(dowód: informacja o rozmieszczeniu w celach mieszkalnych k. 52 i 53, protokół nr (...) k. 56 – 64, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 23, z teczki osobopoznawczej P. W. – propozycja klasyfikacji, opinia psychologiczna, karta zgłoszenia skazanego do oddziału terapeutycznego, potwierdzenie przyjęcia, opinia o skazanym w sprawie o udzielenie przerwy w karze, informacja o pobytach, obliczenie kary, 7 decyzji Komisji Penitencjarnej)

Powódka miała swobodny dostęp do lekarzy różnych specjalności. W dniu 31.08.2016r. tj. jeszcze przed przybyciem do Zakładu Karnego nr 1 w G. P. W. odbyła wizytę u lekarza w Ambulatorium z Izbą (...) w Areszcie Śledczym W. – G.. Wówczas podała, że leczy się od 2009r. z powodu „zaniku siatkówki”, ale nie zna nazwy choroby, a ostatnio była konsultowana okulistycznie 8 miesięcy temu. Lekarz badający na podstawie tych informacji skierował ją na konsultację okulistyczną. Podczas tej konsultacji, która odbyła się w dniu 9.09.2016r. specjalista chorób oczu stwierdził u niej dystrofię siatkówki i brak możliwości poprawy ostrości widzenia. Zalecił suplement diety B.. Następnie P. W. już w czasie kiedy przebywała w Zakładzie Karnym nr 1 w G. odbyła kolejną konsultację okulistyczną w (...) Przychodni (...) w G.. Lekarz okulista wówczas stwierdził u P. W. atrofię siatkówki oka prawego i lewego oraz brak możliwości poprawy widzenia w sposób zadawalający. Zlecił okulary do blizy, które miały nieco poprawić jej widzenie. W dniu 28.07.2017r. powódka otrzymała zgodę na okulary i wtedy też je odebrała.

(dowód: wpisy w książeczce zdrowia osadzonej P. W. znajdującej się w jej teczce osobopoznawczej oraz z akt sprawy IC 1916/17 – informacja medyczna o powódce k. 54 i 55)

W trakcie pobytu w pozwanym Zakładzie Karnym, P. W. złożyła wniosek o udzielenie jej przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności. Wniosek uzasadniała swoją trudną sytuacją osobistą i stanem zdrowia. Podnosiła między innymi, że na wolności zamierza ubiegać się o wyższy stopień niepełnosprawności w związku ze schorzeniem oczu, a w zakładzie karnym ma problem z opieką odpowiedniego lekarza okulisty. Postanowieniem z dnia 12.01.2017r. w sprawie IIIKow (...)/pr Sąd Okręgowy w Toruniu, III Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń oddalił wniosek P. W.. O udzielenie jej przerwy w wykonywaniu kary. W uzasadnieniu Sąd podał, że z opinii lekarza (...) wynika, iż stan zdrowia powódki pozwala na odbywanie kary i nie stanowi zagrożenia dla jej życia. W trakcie badania wstępnego przy przyjęciu do jednostki skazana podała, że od 2009r. jest leczona okulistycznie, nie potrafiła jednak wskazać z jakiego powodu. U skazanej rozpoznano padaczkę poalkoholową oraz zanik płamki żółtej, zanik struktur centralnych siatkówki oka. W dniu 8.09.2016r. była konsultowana okulistycznie i po wykonaniu szczegółowego badania stwierdzono u niej zanik płamki żółtej oraz centralnych struktur siatkówki. Stwierdzono także, że występuje u niej brak możliwości poprawy widzenia i zalecono jej jedynie okresową kontrolę okulistyczną. Zgodnie z wydaną przez konsultanta specjalistę w dziedzinie oczu opinią, że ze względu na charakter schorzenia z jakim boryka się osadzona, brak jest możliwości podjęcia działań medycznych mogących wpłynąć na poprawę ostrości widzenia, niezależnie od tego gdzie będzie przebywała. Podkreślił też, że światło jarzeniowe panujące w celach, na które skazana powoływała się składając wniosek, nie ma wpływu na jej stan wzroku, bo nie potwierdził tego żaden lekarz.

(dowód: z teczki osobo poznawczej powódki – postanowienie Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 12.01.2017r.)

Przy przyjęciu powódki do Aresztu Śledczego W. - G. celem odbycia kary przy pierwszej wizycie lekarskiej zalecono jej nie tylko konsultację okulistyczną, ale też z uwagi na występujące u niej objawy odstawienia alkoholu, stosowanie leku R. 3x10 mg i konsultację psychiatryczną. Już 20.05.2016r. P. W. odbyła taką konsultację u lekarza psychiatry. Specjalista ten zalecił odstawić R. i przepisał jej inny lek T.. Kiedy już powódka przebywała w Zakładzie Karnym nr 1 w G., została skierowana na ponowną konsultację psychiatryczną, która odbyła się w dniu 11.01.2017r.. Wtedy lekarz psychiatra stwierdził Zespół (...). Wówczas też powódka skarżyła się na lęk i rozdrażnienie oraz podała, że choruje na padaczkę poalkoholową. W tej sytuacji lekarz psychiatra zalecił przyjmowanie leku A.. Potem powódka w dniu 5.04.2017r. zgłosiła się znów do lekarza psychiatry podając zaburzenia snu. Lekarz zapisał jej inny lek C.. Następnie w dniu 25.08.2017r. znowu P. W. była z wizytą u lekarza psychiatry, ale nie zgłaszała już żadnych skarg dotyczących jej stanu psychicznego.

(dowód: wpisy w książeczce zdrowia osadzonej P. W. znajdującej się w jej teczce osobopoznawczej oraz z akt sprawy IC 1916/17 – informacja medyczna o powódce k. 54 i 55)

Sąd zważył, co następuje :

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych przez strony dokumentów zarówno prywatnych jak i urzędowych, teczki osobopoznawczej prowadzonej dla powódki i jej książeczki zdrowia osadzonego.

Za wiarygodne Sąd uznał zgromadzone w sprawie wszystkie dokumenty, gdyż ich prawdziwość nie została zakwestionowana przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich prawdziwości

Sąd na rozprawie w dniu 17.04.2018r. pominął dowód z przesłuchania powódki z uwagi na jej niestawiennictwo oraz nie branie czynnie udziału w tym procesie oraz nie stawianie się na rozprawy.

Powódka wywodziła swoje roszczenia z naruszania jej dóbr osobistych w czasie pobytu w Zakładzie Karnym nr 1 w G. w okresie od 24 października 2016r. do dnia złożenia pozwu tj. 16.08.2017r. (data wpływu)

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny (art. 24.k.c.)

Jak wynika z przytoczonych przepisów polskie prawo nie przewiduje zamkniętego katalogu dóbr chronionych prawnie. Tym niemniej aby dochodzić zadośćuczynienia za ich naruszenie, nie wystarczy samo wskazanie zdarzenia, które spowodowało to naruszenie, ale także powód musi wskazać jakie konkretnie dobra osobiste zostały naruszone. Przy wyjaśnianiu istoty dóbr osobistych i związanych z nimi praw osobistych dominujący jest pogląd wskazujący, iż przy ocenie czy doszło do naruszenia dóbr osobistych decydujące znaczenie ma nie tyle subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ile to jaką reakcję wywołuje w społeczeństwie to naruszenie. Podkreśla się przy tym, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, którego ochrony domaga się osoba zgłaszająca żądanie należy brać pod uwagę całokształt okoliczności, a nie np. zwrot wyrwany z całej wypowiedzi. (tak Komentarz do Kodeksu Cywilnego. Księga pierwsza. Część Ogólna Stanisław Dmowski, Stanisław Rudnicki, uwagi do art. 23 k.c. Wydawnictwo Lexis Nexis, Warszawa 2007). Ocena czy doszło do naruszenia dobra osobistego danego podmiotu oparta jest na przesłankach subiektywnych i obiektywnych. Przepisy art. 23 i 24 k.c. w odniesieniu do ogólnej reguły dowodowej nakładają na powoda obowiązek wykazania, iż doszło do naruszenia jego dobra osobistego i wskazania jakie dobro zostało naruszone.

Z treści art. 24§1 k.c. wynika jednoznacznie, iż ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności działania jest przesłanką konieczną do udzielenia ochrony o charakterze niemajątkowym. Przesłanka bezprawności działania jest ujmowana w kodeksie cywilnym szeroko. Przyjmuje się mianowicie, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a nawet z porządkiem prawnym oraz zasadami współżycia społecznego. W orzeczeniu z 19 października 1989 roku (II Cr 419/89 OSP 11-12/90, poz. 377) Sąd Najwyższy wskazał, iż za działania bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeśli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających je. Sąd Najwyższy wskazał, iż do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych zalicza się: działanie w ramach porządku publicznego tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego, działanie w obronie uzasadnionego interesu społecznego.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo P. W. nie zasługuje na uwzględnienie. Na wstępie należy podkreślić, że powódka znalazła się w pozwanym Zakładzie Karnym nr 1 w G. na skutek tego, że popełniła przestępstwo. Powinna zatem liczyć się z konsekwencjami w postaci kary i pobytu w zakładzie karnym. Nie może oczekiwać, że zostanie tam warunki hotelowe, czy takie jakie być może ma zapewnione na wolności. Warunki odbywania kary są określone przez przepisy i one stanowią miarę tego, czy doszło do naruszenia jakiegoś dobra osobistego powódki. Musi ona mieć także świadomość tego, że przepisy te obowiązują także i ją. Nie może więc stawiać żądań nie znajdujących w nich oparcia i niemożliwych do spełnienia.

Biorąc pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd doszedł do przekonania, że powódka nie wykazała aby jakiegokolwiek jej dobro osobiste zostało naruszone. W żaden sposób nie wykazała, że przebywała w celach przeludnionych. Nie przedłożyła żadnej decyzji wydanej w trybie art. 110 § 2 k.k.w. Oczywiście, nawet w takim przypadku nie sposób byłoby zasadnie twierdzić, że doszło do naruszenia dobra osobistego powódki, skoro dyrektor placówki postąpiłby zgodnie z tym przepisem. Pozwany Zakład Karny nr 1 w G. wykazał natomiast, że we wszystkie celach, w których przebywała powódka, w tym w celi 224, gdzie przebywała najdłużej, bo od 1.02.2017r. do końca odbywania kary, na jedną osadzoną przypadało więcej niż 3m². Potwierdza to informacja o rozmieszczeniu w celach (k. 52 i 53). Zatem został spełniony wymóg wynikający z art. 110 paragraf 2 k.k.w. W żaden sposób powódka nie wykazała też, że cele te nie były w sposób właściwy oświetlone i panował mrok. Wręcz przeciwnie natężenie oświetlenia we wszystkich celach w Zakładzie Karnym nr 1 w G., w tym w tych, w których przebywała powódka było w normie. Potwierdza to protokół nr (...) sporządzony przez inżyniera P. K. zajmującego się pomiarami eksploatacyjnymi i ochronnymi (k. 56 – 64). Blendy, która przesłaniała okno celi, w której powódka przebywała najdłużej tj. nr 224, bo na tą celę wskazywała P. W., nie miała wpływu na natężenie oświetlenia. Nieprzyjemne zapachy pochodzące od ptasich odchodów znajdujących się na blendzie, które jak twierdziła powódka dochodziły do pomieszczenia celi, nie mogą stanowić naruszenia jej dóbr osobistych. Nie udowodniła także innych zgłoszonych zarzutów pod adresem pozwanego i nie przedstawiła żadnych dowodów możliwych do przeprowadzenia. Sama też nie skorzystała z prawa do składania zeznań w tej sprawie.

Cały zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdza zarzutów powódki, na przykład co do tego, że brakowało odpowiedniego oświetlenia. Ta kwestia była szczegółowo badana przez kompetentne organy. Subiektywna ocena powódki nie może zmienić wniosków płynących z przeprowadzonej kontroli. Potwierdziła ona zgodność warunków pobytu powódki z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z ogólnymi regułami postępowania dowodowego (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.) na stronie spoczywa ciężar udowodnienia faktu z którego wywodzi ona skutki prawne. Oznacza to, iż P. W. miała obowiązek wykazania, iż w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia jej dóbr osobistych.

W niniejszej sprawie powódka nie wykazała, aby doszło do naruszenia jej dóbr osobistych, aby wyrządzono jej krzywdę bądź szkodę i nie wskazała jakie dobra osobiste miałyby zostać naruszone postępowaniem funkcjonariuszy Służby Więziennej zatrudnionych w pozwanej jednostce.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd oddalił powództwo.

Powódka przegrała sprawę, a więc na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. została zobowiązana do zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej - kosztów zastępstwa procesowego. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwolnienie od tych kosztów, z którego korzystała powódka, nie zwalania od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi. Takie są reguły procesu cywilnego. Powódka winna mieć świadomość, że wytaczając powództwo naraża się na konieczność poniesienia tych kosztów w razie przegrania sprawy. Pozwany musiał bowiem podjąć obronę, a to spowodowało po jego stronie powstanie określonych kosztów. Powyższej oceny nie zmienia fakt, że powódka była osobą pozbawioną wolności i tkwiącą w subiektywnym przekonaniu o tym, że naruszane są jej dobra osobiste. Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania wobec powódki przepisu art. 102 k.p.c. co może nastąpić w wypadkach szczególnie uzasadnionych. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie dopatrywał się takiej sytuacji w odniesieniu do powódki, jest bowiem zadaniem powódki ocena zasadności roszczenia i możliwości jego udowodnienia. To powódka ponosi ryzyko jeżeli przegra sprawę i wtedy będzie musiała ponieść konsekwencje co do kosztów procesu. Dodatkowo na uwagę zasługuje to, że P. W. w toku procesu swoim postępowaniem nie przyczyniła się do wykazania, że jej żądanie jest zasadne, bo nawet nie brała udziału w rozprawach. Z tych też względów przepis art. 102 k.p.c. nie znalazł zastosowania w odniesieniu do powódki, a zastosowano wobec niej przepis art. 98 § 1 k.p.c.

Na zasądzoną kwotę składały się koszty zastępstwa procesowego wynoszące 240 zł. przyznane Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej (art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15.12.2016r. o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej - Dz. U. z 2016r., poz. 2261). Przepisy o Prokuratorii nie określają wysokości wynagrodzenia. Przyznano je więc analogicznie do stawek przewidzianych dla adwokatów (§ 8 ust. 1 pkt. 26 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

W związku z tym, że powód przegrał sprawę, to wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu podlegało wypłaceniu ze Skarbu Państwa na podstawie przepisu § 14 pkt. 26 oraz §2 pkt. 1 rozporządzenia z dnia 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Zostało ono powiększone o podatek VAT.

Nieuiszczonych przez powoda kosztów sądowych nie ponosi żadna ze stron - por. art.113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.